

Anatol Eremia

**Arealul toponimic Cantemir.
Microtoponimia localităților rurale**

Arealul toponimic Cantemir reprezintă un microsistem de nume topice majore și minore ce fac parte din diferite categorii onimice: oiconime, hidronime, oronime, floronimice, zoonimice etc. Majoritatea acestor denumiri este de origine românească. Românești sunt considerate numele de locuri și localități create de o populație românească pe baza lexicului și a mijloacelor derivaționale specifice limbii române. Proveniența românească a toponimelor se manifestă sub diverse aspecte: etimologic, lexical, derivațional, gramatical.

Documentele istorice atestă în această zonă numeroase nume topice minore, unele existente până astăzi: *Budăile*, iezere în lunca Prutului (1473), *Fântâna Mare*, loc pe valea râului Tigheci (1436), *Frumușelul*, seliște (1452), *Hotarul lui Rentea* (1459), *Larga*, râu, afluent al Prutului (1469), *Seliștea lui Bodea*, pe Prut (1489), *Gura Lărgii* (1507), *Seliștea Tătărcanilor*, pe Tigheci (1528), *Pietrișul*, loc pe Tigheci (1546), *Fântâna lui Cucută*, pe Prut (1604), *Bălacea*, gârlă în lunca Prutului (1609) etc.

Particularitățile fizico-geografice și naturale ale terenului, aspectele vieții sociale, diversele evenimente, fapte și întâmplări din trecut și-au găsit reflectare în toponimie, inclusiv în nomenclatura topică minoră din zonă. Prezentul glosar a fost întocmit pe baza anchetelor toponimice de teren, efectuate în anii 1970-2014, și a surselor documentare din diferite perioade.

Anafóru, loc în albia râului Prut, la nord-vest de Leca. Etim.: *anafor* „vârtej de apă într-un râu”, „loc adânc într-o apă curgătoare”. **Bálta**, cu var. *În Baltă*, luncă inundabilă la vest de Antonești. Din antrop. *baltă* „întindere mare de apă stătătoare, cu vegetație acvatică bogată”. **Bálta Albă**, loc la sud-vest de Gotești, fostă baltă în lunca inundabilă a Prutului. Componentul secund al numelui topic se referă la aspectul vizual al apei care lucește în razele soarelui. **Bálta cu Lâniș**, fostă baltă în lunca Prutului, la vest de Stoianovca. Toponim compus din entop. *baltă* și apel. *lâniș* „specie de alge verzi, care formează mase plutitoare la suprafața apelor stătătoare; mătasa broaștei”, precedat de prep. *cu*. **Bárcul Flăcăilor**, loc la nord-est de Ghioltosu, fost lac în lunca Prutului. Din entop. *barc* „lac de luncă; baltă”. „Era un barc acolo, un lăcușor, pe care îl îngrijeau flăcăii din sat” (Explicația informatorilor). **Bárcul Máre**, fost lac, astăzi teren agricol la vest de Antonești. Din entop. *barc* „lac mic”, „baltă” + adj. *mare*. **Báhnile**, loc la sud-vest de Gotești și la vest de Constantinești, în trecut băltoace cu apă în lunca inundabilă a Prutului. Din entop. *bahnă* (pl. *bahne, băhni*) „loc mlăștinos, mocirlos”, „baltă cu apă stătută”, „loc șes de fâneață”. **Bălacea**, gârlă mare în lunca Prutului, în mare

parte desecată, pe alocuri cu mici segmente inundabile. Începe mai la nord de comuna Gotești și se varsă în bălțile de la vest de Crihana Veche și Manta. Atestată documentar la 1609. Hidronimul are la bază antrop. *Balaci*, atestat în documentele vechi și cu formele *Balaș*, *Balașa*, purtătorii numelor fiind demnitari de stat și mari proprietari de pământuri în Moldova. **Bogăta**, pădure la nord-vest de Cociulia. Toponimul reprezintă un calificativ al obiectului topografic – bogăția naturală a pădurii și, în genere, a părții acestea de moșie comunală. **Boroscăiștea**, loc necultivat la est de satul Taraclia. Din entop. *boroscaiște* „teren împânzit de boroscai (de scai)”, derivat de la *boroscai* cu suf. colectiv *-iște*. **Bótul Chiscului**, începutul unui deal, cuprins între Valea Gurmazului și Valea Mare, la sud-est de Cociulia. Din top. *Chiscul*, precedat de entop. *bot* „partea anterioară de unde începe în lungime un deal”. **Bozăria**, loc la nord-est de Lărguța. Din entop. *bozărie* „desiș de boz”, „loc cu multe tufe de boz”. Toponim floronimic. **Bucovinéni**, partea de sud-est a comunei Baimaclia, denumită astfel pentru că aici locuiesc foști coloniști ucraineni originari din Bucovina. **Bulboáca**, lac în lunca Prutului, la nord-vest de Gotești. Din entop. *bulboacă* „lac mic”, „baltă”, „bulhac, băltoacă”, „loc adânc în albia unui râu”. **Bulbuhána**, loc pe valea râului Salcia Mică, la sud de Chioselia. Din entop. *bulbuhaná*, variantă a termenului *bulboaná* „loc adânc într-o apă curgătoare sau stătătoare”, „băltoacă mocirloasă”, „mlaștină”. **Bulhácul**, cu var. *Râpa Bulhacului*, vâlcea pe teritoriul satului Sadac, ramificație pe stânga a văii râului Ialpușel. Din entop. *bulhac* „lac mic”, „heleșteu”, „groapă cu apă adunată din ploii; băltoacă”.

Caraculác, vâlcea la nord-est de Tartaul, ramificație de stânga a Văii Crăciunului. Toponim de origine turcică: *kara* „negru”, *kulak* „vale”, „vâlcea” (numele topic având semnificația „Valea Neagră”). Alte locuri cu același nume: *Caraculac*, teren agricol la est de satul Crăciun; *Caraculac*, pădure la nord de Baimaclia. **Cardónul**, loc la sud-vest de Leca. Din entop. *cardon* „pichet de grăniceri”. Este locul unui vechi pichet de graniță. **Cardónul**, loc în pădurea de la nord de Haragăș, unde pădurarul își avea casa, gospodăria proprie. Aici din entop. *cardon* „locuința pădurarului”. **Cătina**, loc în lunca Prutului, la vest de Țiganca. Din term. bot. *cătina* „specie de arbuști spinoși, cu frunze mici și cu fructe roz sau albe” (lat. *catena*). Toponim floronimic. **Ceamúrii**, loc la est de Gotești, unde, după cum susțin informatorii, până nu demult se mai păstrau ruinele unor clădiri, care se crede că făceau parte dintr-o veche gospodărie comunală. Etim.: *ceamur* „material de construcție constând din lut frământat cu paie tocate, întrebuițat la construirea sau la tencuirea caselor țărănești”, „pereți din ceamur”. **Cesnocári**, partea de nord-vest a comunei Baimaclia. „Mahalaua se numește așa, pentru că era locuită de oameni veniți din sudul Basarabiei; ei se ocupau cu cultivarea usturoiului” (Explicația informatorilor; rus. *чеснок* „usturoi”). **Chetrăria**, loc la nord-vest de Enichioi. Din entop. *chetrărie* (lit. *pietrărie*) „carieră de piatră”, derivat colectiv-local al apel. *piatră* cu suf. *-ărie*. Alte locuri cu același nume: *Chetrăria*, loc pe dealul de la nord-est de Șamalia; *Chetrăria*, loc la nord-est de Ciobalaccia; *Chetrăria*, teren cu sol pietros, zguros, la nord-vest de Capaclia. **Chirigiu**, cu var. *Pe Chirigiu*, teren agricol la sud-est de Ciobalaccia. Toponim antroponimic: *Chirigiu* < apel. *chirigiu* „cărăuș”. **Chiscul**, deal între Valea Morii și Valea Adâncă, la sud-est de Cociulia (alt. 183 m). Din entop. *chisc* (lit. *pisc*) „vârf ascuțit de munte sau de deal”, „deal înalt”. Toponime compuse cu același component: *Chiscul*

Lúpului, deal în marginea pădurii dinspre comuna Tigheci, la nord-vest de Cociulia; *Chîscul Túrcului*, deal la est de Pleşeni (alt. 233 m). Din entop. *chisc* (lit. *pisc*) „vârf de deal înalt” și etnon. *turc*, toponimul referindu-se la vechimea numelui topic (de pe vremea turcilor). **Chişiorul**, deal în Pădurea Tigheciului, la est de Hănăseni (alt. 230 m). Din entop. *picior* (reg. *chicior*, *chişior*) „partea de deal (sau de munte) în prelungire”, „ramificație de deal mare, înalt”. Comp. și *Chişiorul Dealului*, parte de deal la sud-est de Țărăncuța (alt. 127 m).

Ciotcăria, loc în pădurea de la nord-est de Haragâș. Din entop. *ciotcărie*, derivat colectiv cu suf. *-ărie* de la *ciotcă* „partea rămasă dintr-un copac tăiat sau rupt de la rădăcină; ciot”, „teren rămas cu cioturi după tăierea pădurii”. **Ciotoăia**, loc în pădurea de la nord-vest de Haragâș, unde a fost tăiată cândva pădurea și au rămas doar cioturile (cioatele). **Ciubuclia**, vale și parte de moșie la nord-vest de Ciobalaccia, precum și terenuri agricole la vest de Tartaul. „A fost sat tătăresc acolo, și astăzi se găsesc în locurile celea urme de bordeie, ciubucuri de lut și tot felul de hârburi (Explicația informatorilor). **Coăsta Săcii**, partea stângă a văii râulețului Saca, la nord-est de Gotești. Din entop. *coastă* „partea înclinată a unui deal; povârniș” și hidron. *Saca* în genitiv. **Coinducul**, vale la sud-vest de Ciobalaccia, ramificație pe dreapta a văii râului Larga. Toponim de origine turcică (comp. hidron. *Cunduc*, denumirea cursului inferior al râului Cogâlnic). **Colăcul**, vâlcea la sud de Capaclia, ramificație pe stânga a Văii Capacliei. Din entop. *colac*, toponimul referindu-se la configurația vâlceleii (de formă rotundă). **Cópca**, izvor pe valea râului Ialpușel, la nord de Taraclia. Din entop. *copcă* „loc săpat în pământ ca să se adune apa din izvoare pentru adăpatul vitelor; iezuț”, „izvor”. **Corlăta**, deal înalt la nord-vest de Pleşeni și Hănăseni (alt. 184 m). Din entop. *corlată* „ridicătură de pământ (movilă) încercuită cu corlate”, „îngrăditură din bârne și nuiele”. **Costéiul**, parte de teren agricol lângă Capaclia. Din apel. *costei* „plantă erbacee din familia gramineelor, cu frunze păroase și cu spiculețe gălbui”. Sinonime entopice: *chirău*, *sad*, *sadină*, *țepoșică*. **Cóta**, terenuri agricole la est de satul Bobocica, pe partea stângă a văii Sasâghiol. După reforma agrară din 1918-1924, aici moșierului din partea locului îi rămase în posesie cota de 100 ha de pământ, prevăzută de legea din 1918 referitoare la desproprietărea moșierilor și împrumutarea țăranilor basarabeni. **Cóta lui Țăncu**, toponim la sud-est de Sadac. Aici moșierul Țăncu stăpânea 100 ha de pământ, cotă rămasă în proprietatea sa după reforma agrară din 1918-1924. **Cótul**, cu var. *În Cot*, loc în lunca Prutului, la nord-vest de Stoianovca, unde râul face un cot. Din entop. *cot* „cotitură a unei ape curgătoare”. Comp. și: *Cótul Ascuțit*, cotitură a Prutului, la nord-vest de Gotești; *Cótul Butucului*, cotitură a râului Prut, la nord-vest de Toceni; *Cótul Lung*, cot al Prutului, la sud-vest de Leca; *Cótul Mic*, cot al Prutului, la sud-vest de Antonești; *Cótul Rânzăștiului*, cotitură a râului Prut la vest de Țiganca, dinspre com. Rânzești din România. **Culiciul**, loc la vest de Ghioltosu, fost lac în lunca Prutului. Toponim cu etimologie controversată: 1) din antrop. *Culici* (hipoc. al lui *Neculici*); 2) din term. ornit. *culici* (*culic*) „găinușă de baltă”, „becatină”. **Curcubeti-ca**, parte de moșie la est de Chioselia. Toponim flonimic: *curcubetică* „plantă minoră din familia curcubetelor, cu fructe mici rotunde ce au un miros specific”. **Curpenișul**, pădure la est de Pleşeni. Din entop. *curpeniș* „pădurice tânără”, „desiș de copăcei”, „loc cu curpeni (rădăcini) de copăcei”. Vezi și *Curpenișul*, loc în pădurea Căietului, la vest de localitate.

Dâmbul Măre, deal la sud-est de Pleșeni (alt. 150 m). Din entop. *dâmb* „ridicătură de pământ de formă rotundă”, „deal conic izolat” + adj. *mare*. **Dealul cel Măre**, deal înalt la vest de Coștangalia (alt. 247 m). Pe culmea dealului se află o movilă cu observator, notată pe hărțile topografice și în planurile cadastrale. Vezi și alte compuse toponimice cu entop. *deal*: **Dealul Crăciunului**, deal înalt la nord-est de satul Crăciun (alt. 293 m); **Dealul Crúcii**, deal la sud-vest de Chioselia (alt. 128 m). „Pe dealul acela, până nu demult, era o cruce mare de lemn, au ridicat-o oamenii din sat, pentru că de aici începea alaiul de preoți și credincioși, ducând icoane și steaguri din biserică, de înconjurau moșia satului, rugându-se de ploaie. Mai este și astăzi obiceiul acesta la noi” (Explicația informatorilor); **Dealul Haragășului**, deal la nord-est de satul Crăciun (alt. 292 m). „E deal mare, înalt, drept în sus, cu carul încărcat nu-l sui nici cu două perechi de boi” (Explicația informatorilor). **Delnița**, porțiune de teren la marginea de est a com. Țiganca. Din entop. *delniță* „parcelă de pământ arabil, adesea lungă și îngustă”, „șanțul din jurul satului, cu îngrăditură din pari, prăjini și nuiete, care despărțea localitatea de țarină”. **Douăzeciul**, cu var. *În Douăzeci*, teren agricol la nord de Toceni. Aici sătenii dețineau loturi a câte 20 de prăjini: *prăjină* „unitate de măsură pentru suprafețe de teren, egală aproximativ cu 3,5 și, pe alocuri, 6,5 m² de pământ”. **Drumul Odăii**, drum spre comuna Antonești, unde pe vremuri a existat o odaie: *odaie* „gospodărie agricolă în câmp”, „adăpost în câmp pentru lucrătorii pământului, pentru ciobani, pădurari”. **Dughia**, loc într-o vâlcea situată la sud-vest de Coștangalia. Din apel. *dughie* (*Setaria italica*) „plantă erbacee din familia gramineelor, cultivată pentru furaj; pârâng”.

Fățu Sătului, parte de moșie la nord de Tartaul. Din entop. *față* „partea dealului orientată spre sat” și term. *sat* „localitate rurală”. **Făgădăul**, cu var. *La Făgădău*, loc la nord de Ghioltosu, pe drumul spre Țiganca. Etim.: *făgădău* „loc unde se consumă băuturi alcoolice și diferite gustări; cârciumă”, „han la un drum mare” (< ung. *fogadó*). „Era acolo un han cu ospătărie, vestit han în tot ocrugul nostru” (Explicația informatorilor). **Fălcile**, teren agricol la vest și sud-vest de Haragăș. Din apel. *falce* „veche măsură pentru suprafețe agricole (în Moldova egală cu 1,43 ha)”, „teren agricol de mărimea unei fălci”. **Fânățul**, loc în lunca Prutului, la vest de Țiganca. Din entop. *fânaț* „loc cu iarbă pentru fân”. **Fântâna Zânelor**, fântână veche în pădurea Mănăstireasca, la est de Lărguța. Tradițiile populare locale păstrează mai multe legende despre proveniența acestui nume topic. **Fundăcul**, loc la sud-est de Antonești, unde se înfundă o vale dinspre or. Cantemir. Din entop. *fundac* „terminația superioară a unei văi”. **Fúndul Cótului**, loc în lunca Prutului, la sud-vest de Toceni. Toponim descriptiv, compus din entopicele *fund* „partea mai îndepărtată a unui obiect topografic” și *cot* „cotitură a unui râu”. Vezi și **Fúndul Lúncii**, partea de nord mai îndepărtată a luncii Prutului, la nord-vest de Antonești.

Găunoása, vale la vest de Tătărășeni, ramificație pe dreapta a văii râului Tigheci. Toponim la origine adjectiv substantivizat: *găunos* „cu gropi, cu râpi; gropuros, râpos” (*găună* „adâncitură, gaură în pământ”, „groapă”, „râpă”). **Găuzoáia**, vale la est de Pleșeni, ramificație pe stânga a văii râului Tigheci. Din entop. *găoază* „depresiune de teren; râpă, văgăună”, „vale adâncă”. **Gârla Tătărului**, fostă gârlă în lunca Prutului, la vest de Stoianovca, acum teren agricol. Toponim posesoral, compus din entop. *gârlă* „apă curgătoare în lunca unui râu” și antrop. *Tătaru* în genitiv. **Gârlișoára**, loc la vest

de Gotești și Constantinești, în trecut mică gârlă în lunca Prutului, care se vărsa direct în Prut. Toponimul reprezintă diminutivul entopicului *gârlă*, cu formantul *-ișoara*. **Ghiolgiuc**, vale la sud-est de Tartaul, ramificație pe stânga a văii râului Larga. Toponim de origine turcică: *gölgiuk*, diminutiv al lui *göl* „lac”, „heleșteu”, cu suf. *-giuk*. **Grîndul**, loc în lunca Prutului, la nord-vest de Gotești. Din entop. *grind* „ridicătură de teren de formă alungită în lunca inundabilă a unui râu”, „insuliță în albia unei ape curgătoare sau stătătoare”. Vezi și: *Grîndul Bălăcii*, loc la sud-vest de Constantinești, o insuliță în gârla Bălăcea; *Grîndul Căilor*, loc în lunca Prutului, la vest de Antonești, unde a existat o pășune pentru cai. **Gropána**, loc în lunca Prutului, în trecut lac de luncă, la vest de Gotești. Din entop. *gropaná* „adâncitură mare de teren”, „lac sau baltă formată într-o adâncitură de teren”, „heleșteu”. **Gúra Lărgii**, locul de deschidere în valea Prutului a văii râului Larga, la sud de Gotești și la sud-vest de Constantinești. Din entop. *gurá* „începutul din partea de jos a unei văi”, „locul de vărsare a unei ape curgătoare” + hidron. *Larga* în genitiv. **Gurmázul**, deal înalt la nord-est de Cociulia (alt. 200 m). Din entop. *gurmaz* (*grumaz*) „partea cea mai înaltă a unui deal; culme”.

Harbuzăria, teren agricol la sud-vest de Cârpești. Din entop. *harbuzărie* „loc cultivat cu pepeni verzi și galbeni”. Vezi și *Harbuzăria*, teren agricol la nord-est de Ghioltosu. „Aici erau harbuzăriile oamenilor din sat, pentru că era pământ nisipos, de țelină” (Explicația informatorilor). **Hașcaná**, parte de teren agricol la sud-est de Iepureni, pe versantul de stânga al văii râulețului Saca; *Hașcána*, teren agricol la nord-vest de Hârtoș; *Hașcaná*, teren agricol la sud-vest de Cârpești. Din entop. *hașcana* (*hașchină*) „parcelă de pământ; halcă, hliză, partal”. **Hătășul**, loc la sud-est de Ciobalaccia; *Hătășul*, parte de moșie la vest de Câietu, în trecut cu locuri de pășune și stâne de oi; *Hătășul*, teren agricol la sud-vest de Constantinești. Din entop. *hătaș* „drum prin care sunt scoase la păscut vitele din sat”, „cărare sau drum de pădure”, „cărare făcută de animale prin pădure”. **Hârtoápele**, vâlcea la sud de Iepureni, ramificație pe stânga a văii râulețului Saca. Numele topic reprezintă pluralul termenului entopic *hârtoș* „vâlcea scurtă și îngustă, de formă rotunjită, cu pante repezi înierbate”, „adâncitură de teren în semicerc, fără ramificații”. Locuri cu același nume: *Hârtoșul*, vâlcea în pădurea de la nord de Lărguța; *Hârtoșul*, vâlcea în semicerc la vest de Câietu; *Hârtoșul*, vâlcea la sud de Acui. Microtoponim de largă răspândire. **Hliza**, vale la sud-est de Ciobalaccia, ramificație pe stânga a văii râului Larga. Din entop. *hliză* „parcelă de pământ lungă și îngustă”. Sinonime entopice: *deleancă*, *hașchină*, *funie*, *lanț*, *partal*, *postată*, *sfoară*, *șușăniță*. **Hólbura**, loc în lunca Prutului, la vest de Țiganca. Din term. bot. *volbură* (local rostită *holbură*; *Convolvulus arvensis*) „plantă erbacee cu tulpina subțire, târătoare sau agățătoare, cu flori albe sau roz, având corola în formă de pâlnie; rochița rândunelei, adormitele”. **Hólmul**, deal la nord de Alexandrovca (alt. 167 m). Din entop. *holm* „ridicătură de pământ mai mică decât dealul”, „mică ridicătură conică de pământ, cu vârful rotunjit”. Alte locuri cu același nume: *Hólmul*, cu alonim. ucr. *Șciob*, deal înalt la nord-vest de Cășla (alt. 252 m); *Hólmul*, deal la sud-vest de Iepureni (alt. 122 m); *Hólmul*, deal înalt la sud-est de Haragâș (alt. 291 m). **Hostoroábele**, locuri accidentate la sud-vest de Haragâș. Din entop. *hostoroabă* (*costoroabă*) „loc cu surpături de teren, râpos, prăpăstios”. **Hreábănul**, cu alonim *Schinarea Porcului*, deal în pădurea de la nord-est de Lărguța, care separă

cursurile apelor de pe văile ce duc spre comunele Capaclia și Cociulia (alt. 290-302 m). Din entop. *hreabăn* (*greabăn*) „partea cea mai înaltă a dealului, îngustă și prelungită”. Alonimul *Schinarea Porcului* reprezintă o creație metaforică. **Hulpăria**, locuri accidentate la est de Enichioi; *Hulpăria*, loc în pădurea de la nord de Haragăș. Din entop. *hulparie* (*vulpărie*) „loc cu vizuini de vulpi”, derivat al termenului zoologic *vulpe* (cu sufixul colectiv *-ărie*). **Hulturul**, deal la sud-vest de Lărguța (alt. 260 m). „Prin desigurile de arbuști de pe dealul acela își aveau cuibare hulturii, sau hultanii, cum le mai spunem noi” (Explicația informatorilor). Toponim zoonimic.

Iezurcanul, lac în lunca Prutului, la vest de Antonești. Din entop. *iezurcan* „iezer mic; lăcușor”. **Imășul**, loc de pășune la sud-est de satul Dimitrova; *Imășul*, locuri de pășunat la nord-est de Ciobalaccia; *Imășul*, teren unde a fost loc de pășune, acum este plantat cu pomi fructiferi, la nord-est de Haragăș. Din entop. *imaș* „teren necultivat, folosit ca pășune”. **Isămbéti**, terenuri agricole la sud-vest de Lărguța, pe partea dreaptă a văii râulețului Saca. Etim. necun. **Izlăzurile**, locuri în lunca Prutului, la nord-vest de Gotești. Din entop. *izlaz* (pl. *izlazuri*) „loc necultivat, folosit ca pășune”. Sinonime entopice: *ceair*, *imaș*, *păscătoare*, *pășune*, *suhă*, *toloacă* ș.a. **Izvoára**, vâlcea la sud-est de Cania, ramificație pe stânga a văii Barăneasa. Toponimul reprezintă singularul refăcut din forma de plural *izvoare* prin acordul cu termenul elipsat *vale* (inițial – *Valea Izvoarelor*). **Jăpășca**, vâlcea la sud-est de Șamalia, ramificație pe stânga a Văii Șamaliei. Din entop. local *jăpășcă*, echivalentul termenului *zăpășcă*, împrumut lexical din limba rusă (*занаска* „teren de rezervă”, „teren aflat în administrarea autorităților locale”. **Jumătățile**, parte de moșie a comunei Cârpești, situată la vest de localitate, unde localnicii, la reforma agrară din 1918-1924, au fost împrumutate cu jumătăți din loturile repartizate (câte 2,5-3 ha).

Lăcul, loc în cuprinsul moșiei comunei Cârpești, în partea de sud-vest a localității. Din entop. *lac* „apă stătătoare strânsă din ploii”, „locul unui lac cu apă strânsă din ploii”. **Lăcul cu Plopi**, lac în pădurea de la est de Hănăseni și Tătărășeni. Toponim topografic descriptiv. **Lărgeni**, partea de nord-vest a comunei Sadăc, populată de locuitorii veniți din satul Lărguța. **Linia**, drum la vest de Suhă. Din entop. *linie* „drum de câmp sau prin pădure, mai puțin umblat”. Vezi și: *Linia cea Mare*, drum prin pădurea de la vest de Capaclia; *Linia Ónei*, drum pe rectilie în pădurea de la est de Lărguța. „În capătul acestui drum se află o groapă mare, săpată în pământ în căutarea unor minereuri de sare” (Presupun localnicii). Etim.: *linie* „drum pe linie dreaptă în pădure”, *ocnă* „groapă mare în pământ (săpată)”, „mină de sare”, „mină (în general)”. **Loturile**, porțiune de teren la sud-est de Antonești. Din entop. *lot* „parcelă de pământ primită la împrumutare” (la reforma agrară din 1918-1920). **Lumânărica**, câmp la nord de satul Bobocica. Aici, pe vremuri, după cum susțin informatorii, locurile erau împânzite de lumânărică; *lumânărică* (*Verbascum thapsus*) „plantă erbacee medicinală cu frunze mari și cu flori galbene, dispuse în spic”. **Lunca**, teren pe valea râului Prut, adesea inundabil, la vest de Antonești. Din entop. *luncă* „porțiune de teren de-a lungul malului unei ape curgătoare, având o vegetație specifică”, „șes de-a lungul unei ape”, „pădurice din copaci de plop și salcie pe valea unui râu”. **Lunca Bătrână**, loc aproape de râul Prut, la vest de Gotești. „În locul acela scăzuse apa din baltă și se formase un fel de pajiște. Dar asta a fost tare

demult și de aceea i-au zis *Lunca Bătrână* sau *Lunca Veche*” (Explicația informatorilor). **Luncuța**, cu var. *În Luncuță*, loc în lunca Prutului, la vest de Țiganca. Diminutiv al termenului entopic *luncă* „șes inundabil de-a lungul unei ape curgătoare”, „pădurice pe malul unui râu; zăvoi”. **Lupăria**, loc în pădurea de la nord de Haragâș. Din entop. *lupărie* „habitatul lupilor”, „loc unde își fac apariția mai des lupii”. **Lutăria**, loc pe teritoriul comunei Baimaclia. Din entop. *lutărie* „teren cu sol argilos”, „loc de unde se scoate lut”.

Mălul Gâlbenu, mal al Prutului, la nord-vest de Toceni, mal abrupt cu sol de argilă galbenă. Toponim descriptiv. **Mănăstireasca**, parte de pădure la est de Lărguța. „Aici a fost un schit vechi, pe lângă care începuse să se zidească și o mănăstire. Până nu demult, în aceste locuri, se mai vedeau urme de construcții” (Explicația informatorilor). **Moara Vêche**, cu var. *La Moară*, loc la nord-est de Iepureni. Toponim agroindustrial. **Mohila**, movilă pe dealul de la nord-est de Ciobalaccia (alt. 264 m). Din entop. *movilă* (local rostit *mohilă*). Vezi și: *Mohila cei Măre*, movilă la est de Ghioltosu (alt. 162 m); *Mohila din Pârloage*, movilă la nord-vest de Hănăseni (alt. 173 m); *Mohila Podișului*, movilă la sud de Alexandrovca și la sud-est de Hârtop (alt. 209 m). **Mojila Țârnei**, movilă la nord-est de Țiganca (alt. 148 m). Din entop. *movilă* (local rostit *mojilă*) și microtop. *Țarna* în genitiv. **Monumentul**, cu var. *La Monument*, loc istoric pe dealul de la sud-est de Constantinești (alt. 150 m). Este vorba de obeliscul ridicat în memoria luptei de pe malul râului Larga în timpul războiului ruso-turc din anii 1768-1774. Vezi și *Monumentul*, cu var. *La Monument*, movilă cu observator geodezic și topografic la sud-est de Enichioi (alt. 165 m). **Movila Verde**, movilă la nord de Vâlcele (alt. 70 m). Movila s-ar fi numit astfel, după cum susțin localnicii, pentru că era mereu acoperită de copăcei (vișinari, porumbrei etc.). **Movilele**, cu var. *La Movile*, loc cu câteva movile, la sud-est de Cania, cea mai mare având alt. 193 m. **Múchia cei Măre**, culmea dealului de la est de Șamalia (alt. 120-150 m). Din entop. *muchie* „culme de deal sau de munte ascuțită și alungită” și adj. *mare*, precedat de articolul demonstrativ *cea* (reg. *cei*). **Nămoălele**, loc în lunca Prutului, fost lac mare, acum teren agricol, la vest de Gotești. Reprezintă pluralul articulat al apel. *nămol* „mâl care se depune pe fundul apelor stătătoare”. **Nouă Prăjini**, terenuri agricole la nord-vest de Cășla. „Acolo erau mai multe ogoare a câte 9 prăjini fiecare, moștenite încă de la reforma agrară a domnitorului Alexandru Ioan Cuza” (Explicația informatorilor). Din numer. *nouă* și apel. *prăjină* „unitate de măsură pentru suprafețe agricole, egală cu 5,8 și, pe alocuri, cu 6,7 m²”. **Ochérja**, poiană în pădurea Lărguței, la nord de sat. Etim. necun. **Óchiul**, cu var. *La Ochi*, loc pe valea râului Ialpușel, la nord de Sadac. Din entop. *ochi* „loc mlăștinos; mocirlă, mlaștină”, „izvor noroios”.

Pachétele, terenuri agricole la vest de satul Țolicea. Din entop. *pachet* „teren agricol cuprins între patru drumuri care se intersectează, având suprafața variabilă, între 25-50 ha”. **Pandéla**, cu var. *La Pandelă* și *Movila cu Pandelă*, movilă la nord-est de Leca (alt. 120 m). Din entop. *pandelă* „instalație de lemn sau din metal pe movile sau pe mari ridicături de teren destinată măsurătorilor geodezice și observărilor topografice”. Vezi și *Pandelă*, movilă cu observator pe un deal de la nord-vest de Cociulia (alt. 188 m). **Parágina**, teren agricol la nord-est de Iepureni, situat pe partea dreaptă a văii râului Tișheci; *Parágina*, parte de moșie la nord de Coștangalia, altă dată locuri de păscut vitele,

oile. Din entop. *paragină* „pământ lăsat necultivat, împânzit de ierburi și buruiene”. **Patruzéciurile**, cu var. *În Patruzeci*, terenuri agricole la nord-est de Ghioltosu. „Aici parcelele de pământ, cu care au fost împrăștiate țărani de Alexandru Ioan Cuza, aveau câte 40 de prăjini” (Explicația informatorilor). **Pădúrea Arménilor**, parte din pădurea de la est de Chioselia, care, după cum susțin informatorii, aparținea unor arendași armeni. **Pădúrea Liceului**, pădure la sud-est de Țărăncuța, între satele Țărăncuța, Burlacu și Frumușica. Este o pădure pe care o supraveghea și o îngrijea Liceul din Bolgrad (azi oraș în reg. Odesa, Ucraina). **Pădúrea Mănăstirii**, parte de pădure la est de Hănăseni, aparținea unei mănăstiri, aceasta pe lângă alte păduri comunale sau administrate de stat. **Pădúrea Ulménilor**, pădure la nord-est de Cociulia. În preajma pădurii, după cum susțin informatorii, până nu demult se mai păstrau urmele unui sat vechi care se numea *Ulmeni*. **Pălămída**, loc la sud de Tartaul. Din term. bot. *pălămidă* (*Cirsium arvense*) „plantă erbacee perenă din familia compozitelor, cu tulpină înaltă, cu rădăcini adânci și cu frunze crestate, acoperite pe margini cu spinișori (este vătămătoare pentru semănături)”. **Pălmășia**, terenuri agricole la sud-est de Suhat, pământuri de împrăștiare date pâlmașilor la reforma agrară a lui Alexandru Ioan Cuza. Derivat cu suf. *-ie* al termenului *pâlmaș* „țaran fără vite de muncă și fără inventar agricol, care își lucrează pământul cu brațele (cu palmele)”. În Basarabia, pâlmașii au fost împrăștiți cu 2-4 ha de pământ. **Părlitúra**, parte din pădurea de la nord-est de Haragâș, precum și teren agricol pe partea dreaptă a văii Bărăneasa, la vest de Cârpești. Din entop. *părlitură* „loc unde cândva a ars pădurea”, „loc defrișat prin arderea copacilor din pădure”. **Părloága**, teren agricol la est de Toceni. Toponimul reproduce termenul entopic *părloagă* „loc lăsat nearat, necultivat (timp de 1-2 ani), pentru a-și recăpăta productivitatea”. A se vedea și: *Părloága*, parte de teren agricol la sud de Haragâș; *Părloága*, teren agricol la est de Enichioi. Pluralul termenului respectiv îl reprezintă microtoponimele *Părloágele*, teren agricol la sud-est de Cania, *Părloágele*, terenuri agricole la sud-vest de Suhat; precum și *Părlógile*, teren agricol la nord-est de Antonești și *Părlógile*, deal cu o movilă pe culmea sa (alt. 194 m), la sud-est de Vâlcele, ultimele două denumiri având la bază entop. *părlog*, variantă a termenului *părloagă*.

Plánul, cu var. *Planul cel Mare*, teren agricol la nord-est de Gotești. Din entop. *plan* (pl. *planuri*) „porțiune de teren prevăzut pentru casă, cu care au fost împrăștiate țărani la reforma agrară din 1918-1924”. A se vedea și *Planúriile*, teren agricol la sud de Ghioltosu, precum și o parte a mahalalei Flămânda, având aceeași proveniență. **Pódiștea**, teren agricol la nord-est de Șamalia. Din entop. *podîște* „porțiune de teren plană situată la o anumită altitudine”. **Podíșul**, parte de moșie la nord-vest de Cârpești, pe dealul dinspre valea râului Saca. Din entop. *podîș* „formă de relief de mare întindere, de regulă plană, situată la o anumită altitudine, pe culmea unui deal”. Microtoponim înregistrat în mai multe localități din zonă (Câșla, Coștangalia, Ciobalaccia, Sadâc, Cania ș.a.). **Pódul Póștei**, pod peste râul Larga, la sud de Gotești și la sud-vest de Constantinești. „Acolo, pe șleahu Cahulului, era un ratoș, un han cu ospătărie și localul unei poște vechi; aici se odihneau și ospătau călătorii, se schimbau caii de poștă, se dregeau droștile și căruțele, se lăseau pachetele și scrisorile pentru a fi distribuite mai departe prin sate” (Explicația informatorilor). **Pogoánele**, teren agricol la nord-vest

de Cociulia. Din entop. *pogon* „veche unitate de măsură pentru suprafețe de teren agricol, echivalentă cu aproximativ o jumătate de hectar”, „teren agricol de mărimea unui pogon”. **Poiána Lácului**, cu var. *Poiana de la Lac*, loc în marginea pădurii de la nord-est de Haragăș. Compus toponimic din entopicele *poiană* „loc fără arbori, cu iarbă, în interiorul pădurii” și *lac* „apă stătătoare adunată din ploi”. Pentru entopicul *poiană* a se vedea și *Poiána Nouă*, poiană în Pădurea Liceului, la sud-est de Țărăncuța; *Poiána Vêche*, poiană în Pădurea Câietului, la est de Chioselia. **Ponoára**, locuri accidentate la sud de Iepureni. Din entop. *ponor* (var. *ponoară*) „teren accidentat prin alunecarea straturilor superioare de pământ”, „loc răvășit prin surparea terenului”. **Porúmbul**, deal la nord-est de Porumbesti (alt. 170 m), în trecut acoperit cu desișuri de porumbe (porumbele), nume topic preluat apoi de localitatea din preajmă. Și tot aici *Porúmbul*, podiș pe culmea dealului dintre Lărguța și Porumbesti (alt. 170-200 m). **Prădáțul**, cot al Prutului, la vest de Antonești. Etim. necun. **Prăválul**, loc în lunca Prutului, la nord-vest de Gotești. Din entop. *prăval* „râpă cu maluri abrupte”, „lac adânc în lunca unui râu”. **Prisáca**, loc la sud-est de Iepureni. Din entop. *prisacă* „loc unde se țin stupii de albine în timp de vară”. **Prutéțul**, lac în lunca Prutului, la sud-vest de Leca. Din entop. *pruteț* „lac într-o veche albie a Prutului”, „braț vechi al râului Prut”.

Răcáriul, loc la vest de Gotești, unde a existat un lac cu acest nume. Din entop. *răcar* (reg. *răcari*) „habitatul racilor”, semnificația inițială a hidronimului fiind „lac cu mulți raci”, „lac unde se prind bine raci”. **Răcea**, cu var. *Valea Răce*, *Valea Răcii*, vale la est de Chioselia, ramificație pe stânga a văii râului Salcia Mică, cu deschidere în această vale la sud de Țărăncuța. Toponim calificativ, cu referire la o particularitate meteorologică a locului; vale cu aer rece din cauza adâncimii ei sau din altă cauză. **Rădiul**, cu var. *Valea Rădiului*, vâlcea la sud-est de Lărguța, ramificație pe stânga a văii râulețului Saca. Din entop. *rădi* (*rădiu*, *rediu*) „pădure rară”, „pădurice”. Alte locuri cu același nume: *Rădiul*, pădurice la nord-vest de Enichioi; *Rădiul*, pădurice la est de Cio-balaccia; *Rădiul*, teren agricol la nord-est de Baimaclia. **Rănișul**, loc la vest de Toceni, un mal nisipos al râului Prut. Din entop. *răniș* (*reniș*), derivat al lui *renie* „loc întins, cu nisip și pietriș la malul unei ape (râu, lac, baltă)”. **Răzășia**, terenuri agricole la nord de Câietu. Din entop. *răzășie* (*răzeșie*) „parte de moșie moștenită din strămoși”. Localnicii stăpâneau aici pământuri de împrumut la reforma agrară a lui Alexandru Ioan Cuza. A se vedea și : *Răzășia*, parte de moșie la est de Coștangalia; *Răzășia*, teren agricol la sud-vest de Câșla; *Răzășia*, parte de moșie la vest de Baimaclia; *Răzășia Vêche*, parte de moșie la nord-est de Constantinești și *Răzășia Vêche*, parte de moșie la est de Ghiolto-su. Și în continuare: *Răzășiiile*, terenuri agricole la nord de Vâlcele; *Răzășiiile*, terenuri agricole la vest și la nord-est de Chioselia; *Răzășiiile*, parte de moșie la vest de Șamalia; *Răzășiiile*, parte de moșie la vest de Sadâc; *Răzășiiile Vêchi*, parte de moșie la nord-est de Gotești. **Răzoárele**, parte de teren agricol la sud-vest de Șamalia. Din entop. *răzor* „fâșie de pământ îngustă și alungită”. **Râpa Alióruului**, vâlcea râpoasă la sud de Țărăncuța, pe partea stângă a văii râului Salcia Mică. Din entop. *râpă* „surpătură în pământ făcută prin scurgerea apelor”, „mică apă curgătoare; pârâu, gârlă” și apel. *alior* „plantă care conține în tulpină și frunze un suc lăptos otrăvitor; laptele câinelui”. **Râpa cu Lichici**, vâlcea râpoasă la vest de satul Acui. Din entop. *râpă* și apel. reg. *lichici* (*lipici*) „plantă

erbacee din familia gramineelor, cu frunze păroase, lipicioase”, precedat de prep. *cu*. **Râpa Hărmanului**, vâlcea la vest de Tartaul, ramificație pe dreapta a văii râului Larga. Din entopicele *râpă* și *hărman* (*harman*) „grădină pe lângă casă”, „loc special amenajat unde se treieră cerealele”. **Râpa Hólmului**, obiect topografic la sud-vest de Iepurenii, între două dealuri cu alt. 97,2 m și 122 m. Toponim descriptiv: din entopicele *râpă* și *holm* „ridicătură de teren de altitudine mică”. **Râpana**, vâlcea râpoasă la nord-vest de satul Bobocica, pe Valea Haragășului. Din entop. *râpană* „râpă mare, prăpăstioasă”. **Râpa Șuşmélei**, vâlcea la sud de Enichioi, ramificație pe dreapta a Văii Enichioiului. Compus toponimic din entopicele *râpă* și *cişmea* (local rostit *şuşme*) „izvor captat și amenajat”. **Râpa Zmăului**, vâlcea râpoasă în partea de sud a satului Ghioltosu, se deschide în valea Prutului din stânga. Etimologie controversată: 1) toponim fantasmagoric; 2) toponim antroponimic (din antrop. *Zmeu*). **Râpa Zméilor**, vâlcea la sud de Filipeni (rn. Leova) și la nord-vest de Pleşeni (rn. Cantemir), ramificație pe stânga a văii râului Sărata. Toponim fantasmagoric, dispune de mai multe legende și istorisiri populare. **Rezerva**, terenuri agricole la nord-est de satul Țolca. La reforma agrară din 1918-1924, în această parte de moșie rămăseră de rezervă câteva hectare de pământ în administrarea autorităților locale. **Róşia**, pădurice la sud-est de Lărguța, termenul cromatic referindu-se la culoarea roșiatică pe care o capătă toamna frunzișul unor copăcei. **Rotúnda**, pădure la sud-est de Lărguța, toponimul referindu-se la configurația obiectului topografic (pădure de formă rotundă). **Ruginoása**, fostă baltă, acum teren agricol, la vest de Stoianovca. Numele topic se referă la culoarea de suprafață a obiectului hidrografic, acesta împânzit de frunzișul ruginiu al unor plante acvatice sau la culoarea pe care apa o capătă datorită solului argilos de culoare brună-roșiatică. Vezi și *Ruginoása*, loc la nord-vest de Țiganca, fostă gârlă în lunca Prutului. **Ruptúra**, vâlcea râpoasă la sud de Porumbesti, ramificație a văii râului Tigheci. Din entop. *ruptură* „loc unde solul a fost săpat de apele din ploii”, „loc unde pământul s-a ponorât, s-a surpat”. A se vedea și *Ruptúra*, loc la vest de Lărguța, săpat în trupul dealului Porumbul pentru a construi drumul ce duce spre Porumbesti. Din entop. *ruptură* „tăietură (săpătură) într-un deal pentru a construi un drum, o șosea”. **Rúsca**, vale la nord-vest de Cârpești. Etimologie controversată: 1) din entop. *ruscă* „depresiune de teren pe coasta unui deal; vâlcea”; 2) din etnon. *ruscă* „persoană feminină de etnie rusă” (probabil, proprietară a unei părți de moșie).

Sacâzul, vâlcea la sud de Șamalia, ramificație pe stânga a Văii Șamalia. Etim. controversată: 1) din antrop. *Sacâz*, poreclă la origine; 2) dintr-o formă denaturată a unui toponim mai vechi (de origine turcică, probabil). **Sálcia**, hidronim identic cu *Salcia Mică*, râu, afluent al râului Salcia Mare. Își are izvoarele la nord de Baimaclia, dintr-o pădure de la sud-est de Cârpești, dealurile din împrejurime având altitudinile 270-290 m. Vezi și *Sálcia*, cu var. *La Salcie*, loc la vest de Enichioi, pe partea dreaptă a drumului spre Baimaclia. Toponime floronimice. **Sálištea**, vale la nord-vest de Capaclia, ramificație de obârșie a Văii Capacliei. Din entop. *sálište* (*sálište*, *selişte*) „loc pe care este sau a existat un sat”, „loc liber, fără construcții, în perimetrul unui sat”, „loc necultivat din preajma satului, folosit ca pășune”. A se vedea și *Sálištea*, vale la nord-est de Pleşeni, ramificație pe stânga a Văii râului Tigheci. **Sărătúřile**, locuri la sud-est de Haragăș, pe partea stângă a Văii Șesului, precum și *Sărătúřile*, cu var. ucr. *Solonți*,

loc pe Valea Rădiului, la nord-vest de Cășla. Etim: rom. *sărătură* (pl. *sărături*) „teren bogat în săruri minerale solubile”, „pășune pe un teren sărătuos”; ucr. *колонець* „teren salin; sărătură”. **Schinăria**, cu var. *La Schini*, loc la sud de Leca. Din entop. *schinărie* (lit. *spinărie*) „loc acoperit cu spini”, „desiș de spini”. **Scurtăturile**, terenuri agricole la nord-vest de Cârpești; *Scurtăturile*, terenuri agricole la nord-vest de satul Țolicea. Aici, după cum susțin informatorii, parcelele de pământ erau mai scurte decât celelalte din cuprinsul moșiei. **Sfanduhul**, parte de teren agricol la est de or. Cantemir. Din term. bot. *sfanduh* „plantă erbacee cu frunze plăcut mirositoare” (cunoscută pe alocuri cu denumirile *lămâiță*, *tămăioară*, *undelemniță*, *zdrahon*). **Sócii**, cu alonimul *Valea Socilor*, vale la sud-vest de Lărguța, ramificație pe stânga a văii râulețului Saca. Toponim floronimic. **Standoála**, parte din terenul agricol denumit și *Podișul*, la sud-vest de Sadăc. Din apel. *standoală* „hambar unde se păstrează cerealele”, „construcție în care se adăpostesc uneltele agricole și alte lucruri gospodărești”. **Stăniștea**, loc pe teritoriul comunei Baimaclia; *Stăniștea*, loc în lunca Prutului, la vest de Gotești. Din entop. *staniște* „loc de odihnă pentru vite, lângă o apă (râu, lac, fântână etc.) sau la marginea pădurii”. **Stânca**, cu var. ucr. *Stinca*, loc pe Valea Rădiului, la nord-vest de Cășla. „Acolo era un mal de râpă stâncos, căruia oamenii îi ziceau *Stânca*” (Explicația informatorilor). **Strâmba**, cu var. *Potcoava Strâmbă*, pruteț la nord-vest de Vâlcele, de dreapta râului Sărata. Toponimul redă configurația prutețului, sugerată de imaginea unei potcoave strâmbe (*pruteț* „lac într-o veche albie a Prutului”). **Stuhăria**, loc la sud de satul Suhat, pe Valea Suhatului; *Stuhăriile*, locuri împânzite de stufării și papuriș pe Valea Coștangaliei, la sud de comuna Coștangalia. Din entop. *stuhărie* (lit. *stufărie*) „loc cu sol umed împânzit de stuf”, „desiș de stuf”. **Suhátul**, alonimul numelui topic *Sărăturile*, locuri la sud-est de Haragâș; *Suhátul*, parte de teren agricol la nord-est de Taraclia. Din entop. *suhat* „loc de pășunat pentru vite”, „pășune sărăturoasă”. **Súta de Hectáre**, teren agricol la nord-vest de Șamalia. „Este cota de 100 ha rămasă moșierului Teodorescu după reforma agrară din 1918-1924” (Explicația informatorilor).

Șaizéciurile, terenuri agricole la est de Ghioltosu. „Aici parcelele din pământul de împrăștiere aveau câte 80 de prăjini” (Explicația informatorilor). **Șandramáua**, loc la est de Toceni, unde în trecut a existat un adăpost pentru lucrătorii câmpului. Din apel. *șandrama* „adăpost pentru oameni în câmp”, „construcție rudimentară din scânduri pentru păstrarea uneltelor agricole și a altor lucruri din gospodărie”. **Șaptezecele**, cu varianta *În Șaptezeci*, terenuri agricole (arabil, vii) la est de Toceni. Aici ogoarele aveau fiecare câte 70 de prăjini (*prăjină* „unitate de măsură pentru suprafețe agricole, egală cu 3,5 și, pe alocuri, cu 6,5 m²”). **Șerpoáica**, teren agricol la nord-vest de Capaclia; *Șerpoáica*, cu var. *Valea Șerpoáiceii*, vale la nord-est de Hănăseni, ramificație pe stânga a văii râului Tigheci. Etimologie controversată: 1) din apelativul respectiv, toponimul referindu-se la mulțimea de șerpi care la momentul denominației obiectului au fost observați în aceste locuri; 2) nume ce redă configurația obiectului sau a unei părți a obiectului, asemănătoare cu cea a viețuitoarei în cauză. **Șesúl**, porțiune de teren pe valea râului Tigheci, la vest de Iepureni; *Șesúl*, loc pe Valea Enichioiului, la est de Acui; *Șesúl Sășii*, loc șes pe valea râului Saca, afluent al Prutului, la est de Țiganca. Din entop. *șes* „teren plan, întins și deschis”, „loc înierbat, de pășune sau de fâneață,

pe valea unui râu”. **Șipotul**, cu var. *La Șipote*, loc cu multe izvoare, la sud de Porumbesti; *Șipoțelul*, loc la vest de Lărguța. Din entop. *șipot* „izvor puternic captat, amenajat”. **Șleáhul**, drum vechi la vest de satul Lingura, cu direcția de la Baimaclia spre Leova; *Șleáhul*, drum vechi de țară, prin pădurea Tigheciului, la est de localitățile Pleșeni, Hănăseni și Tătărășeni. Din entop. *șleah* (lit. *șleau*) „drum vechi de țară, bătătorit de care, neamenajat”. **Șleáhul Baimacliei**, drum vechi de țară care străbătea sud-vestul Basarabiei, începând de la orașul Reni de pe Dunăre până la Comrat și mai departe spre Cimișlia, Hâncești etc. A se vedea și: **Șleáhul Vechi**, drum vechi de țară, între orașele Cahul și Leova, la est de Țiganca; **Șleáhul Vechi**, cu var. *Șleahul Bolgradului*, drum vechi de țară la vest de Acui, care ducea spre or. Bolgrad.

Tașlâc, loc la sud-est de Suhat; *Tașlâc*, loc la nord-est de Coștangalia. Toponime de origine turcică: tăt. *taşlyk* „loc cu sol pietros”, „pietărâie”. **Târta lui Niță**, loc pe versantul unei văi, aceasta ramificație a văii râului Tigheci; *Târliște*, parte de teren agricol la sud-est de Capaclia. Etim: *târlă* „locul neîngrădit și neacoperit din preajma stâniei, unde se odihnesc oile”, „stână cu toate dependențele”; *târliște* „loc unde altă dată a existat o târlă sau o stână”. **Toloáca**, parte de teren agricol la vest de Cârpești; *Toloáca*, teren agricol la sud-vest de satul Țolicea; *Toloáca*, teren agricol la est de Cășla. Din entop. *toloacă* „loc necultivat folosit ca pășune”, „teren liber, neîngrădit și neconstruit”. **Trei Colnice**, cu var. *La Trei Colnice*, parte din pădurea de la nord de Haragăș. Etim.: entop. *colnic* (pl. *colnice*) „deal mic”, „colină”, „drum îngust de trecere peste un deal sau prin pădure”. **Trifoiul**, cu var. rus. *Clever*, teren agricol la vest de Cășla. Din apel. *trifoi* „plantă furajeră, cu frunzele compuse din trei foliole” (lat. *trifolium*, rus. *клевер*). **Troiánul**, val de pământ la est de Gotești; *Troiánul*, cu var. *Traianuval* și *Troianuval*, locuri la est de com. Țiganca cu urme de val de fortificație foarte vechi. Din entop. *troian* „întăritură străveche constând dintr-un val lung de pământ și un șanț de apărare”, „ridicătură de pământ alungită”. **Tróița**, loc la sud de Leca, unde a existat o troiță. Din apel. *troiță* „cruce mare de lemn sau de piatră, împodobită cu picturi, sculpturi etc., așezată la răspântii de drumuri, pe lângă fântâni sau în locuri legate de un anumit eveniment”. **Tufării**, pădure la nord-est de Haragăș, pe partea stângă a Văii Șesului; *Tufării*, pădure la sud de Capaclia; *Túfele*, loc la vest de Pleșeni. Etim.: *tufar* (pl. *tufari*) „pădurice din arbori cu ramuri dese”, *tufă* (pl. *tufe*) „desiș de copăcei”. **Țárina**, teren agricol la sud-vest de Cania și la sud de Iepureni. Din entop. *țarină* „pământul arabil din hotarul unui sat; ogoarele”. **Țepoáia**, deal înalt la nord-est de comuna Tigheci (rn. Leova), dar bine cunoscut și în satele învecinate din rn. Cantemir (Cociulia, Capaclia, Lărguța etc.). Din entop. *țepoi* „deal înalt cu vârf ascuțit”, creație lexicală după apel. *țepoi* (fem. *țepoáie*) „par lung, ascuțit la un capăt”. Pe hărțile topografice obiectul este consemnat ca cea mai înaltă cotă de înălțime din zonă – 269 m. **Țipirígul**, loc în lunca Prutului, la nord-vest de Gotești. Din term. bot. *țipirig* (lit. *pipirig*) „specii de plante erbacee care cresc pe malul apelor sau prin locuri umede și mlăștinoase”.

Uceástcurile, cu var. *Oceastcurile*, *Oceastcul*, teren agricol la nord de Chioselia; *Ucésttile*, teren agricol la sud-vest de Cârpești. Din *uceastcuri*, pluralul entopicului de limbă rusă *участок* „parcelă de pământ cumpărată sau de împrumutată”, „parcelă de teren agricol cu care au fost împrumutăriți țărani la reforma agrară din 1906-1912”,

termen din limbajul administrației ruse. „Acolo țineau pământuri niște ucraineni, veniți din alte părți, pe care le cumpăraseră prin Bancă de la un moșier, la reforma agrară din 1906-1912” (Explicația informatorilor). **Urâta**, cu var. *Valea Urâtă*, vale la nord de Coștangalia, ramificație de obârșie a Văii Coștangaliei. Etimologie controversată: 1) din antrop. *Urâtu*, prin acordul gramatical cu componentul *vale*, ulterior elipsat; 2) din adj. *urât*, toponimul referindu-se la aspectul mai puțin atrăgător al obiectului topografic desemnat. **Vălea Adâncă**, cu var. *Adânca*, vale la nord-est de Cociulia, ramificație pe dreapta a Văii Gurmazului. Toponimul se referă la o particularitate fizico-geografică a văii – îngustă și adâncă. Compusele cu entopicul *vale* sunt numeroase în zonă: *Vălea Bărténilor*, vale la est de satul Vâlcele, ramificație pe stânga a văii râului Sărata; *Vălea Bujorénilor*, vale la sud de Coștangalia, ramificație pe dreapta a Văii Coștangaliei; *Vălea Capacliei*, segmentul superior al Văii Șamaliei, de la Șamalia până la Capaclia; *Vălea Căietului*, ramificație pe dreapta a văii râului Ialpușel, la est de Chioselia Mare; *Vălea Gurmazului*, vale care trece pe la est de Cociulia și se deschide în valea râului Ialpușel la Vișinești, denumită după dealul Grumazul situat la nord-est de Cociulia, între Valea Adâncă și Valea Gurmazului; *Vălea Harbuzăriei*, vale în marginea de nord-vest a comunei Pleșeni, ramificație pe dreapta a văii râului Tigheci; *Vălea Mórii*, vale la vest de Pleșeni, ramificație pe dreapta a văii râului Tigheci; *Vălea Odăii*, vale la est de Cârpești, ramificație pe dreapta a văii râului Larga; *Vălea Pădării*, vâlcea la vest de Căietu; *Vălea Rădiului*, vale la vest de Câșla, ramificație pe dreapta a Văii Câșlei; *Vălea Stâniei*, vale la vest de Ciobalaccia, ramificație pe dreapta a văii râului Larga; *Vălea Suhátului*, vale pe care e așezat satul Suhát, ramificație pe stânga a Văii Câșlei; *Vălea Tăiului*, vale care trece prin partea de est a satului Vâlcele și se deschide din stânga în valea râului Sărata; *Vălea Tufelor*, cu var. *Valea de la Tufe*, vale la vest de Pleșeni, care se deschide din dreapta în valea râului Tigheci. **Vélnițele**, cu var. *La Velnițe*, loc pe teritoriul comunei Baimaclia. În perioada antebelică aici funcționau două velnițe. Din entop. *velniță* „instalație rudimentară pentru fabricarea rachiului, spiritului”.

Lucrări de referință și surse documentare

1. Arbore, Zamfir. *Dicționarul geografic al Basarabiei*. Chișinău, 2001.
2. *Banca de date în onomastică*. Se păstrează la Institutul de Filologie al Academiei de Științe din Moldova.
3. *Documenta Romaniae Historica. A. Moldova*. București, 1975, vol. I și urm.
4. *Documente privind istoria României. A. Moldova*. București, 1954, vol. I și urm.
5. Eremia, Anatol. *Tainele numelor geografice*. Chișinău, 1986.
6. Eremia, Anatol. *Dicționar explicativ și etimologic de termeni geografici*. Chișinău, 2006.
7. *Harta topografică a Republicii Moldova*. Chișinău, 2014 (în curs de apariție).

Institutul de Filologie al AȘM
(Chișinău)